

Краматорська міська публічна бібліотека

**Пункт вільного доступу громадян
до ресурсів Інтернет**

МЕДІЙНО - ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ

Web-покажчик

м. Краматорськ, 2019р.

Медійно-інформаційна грамотність [Текст] : веб-показчик / укладач: Антоненко Л.М. – Краматорськ, 2019. - 12с.

Медіаосвіта - навчання теорії та практичним умінням для опанування сучасних мас-медіа; специфічна, автономна галузь знань у педагогічній теорії та практиці.

Медіаграмотність – сукупність знань, навичок та умінь, що дозволяють людям аналізувати медіаповідомлення, щоб бачити там пропаганду, цензуру, однобокість, свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, осмислювати владні стосунки, міфи і типи контролю, які вони культивують, причини таких дій, а також розуміти структурні елементи, які впливають на інформацію (власник медіа, модель фінансування, політичні уподобання тощо).

Медіаграмотність передбачає вміння розуміти й аналізувати, як медіа функціонують у суспільстві та який вплив вони мають.

Інформаційна грамотність є основою навчання впродовж усього життя. Слухач добирає інформацію раціонально та ефективно, оцінює інформацію критично і компетентно, використовує інформацію точно і творчо.

Міжнародна організація ЮНЕСКО опублікувала головні положення п'яти запропонованих нею правил щодо медійної та інформаційної грамотності.

В цих документах ЮНЕСКО намагається поєднати інформаційну та медійну, виділивши спільні для обох сфер поняття. Організація також позиціонує ці дві сфери як комбінацію знань та навичок, необхідних сучасному суспільству в усьому світі.

Громадянам важливо розуміти функції медіа та інших джерел інформації, критично оцінювати їх контент, а також

приймати обґрунтовані рішення - як користувачам, так і виробникам медіаконтенту та інформації.

Правила медійно-інформаційної грамотності охоплюють всі види ЗМІ та інші джерела інформації - бібліотеки, архіви, музеї та інтернет, незалежно від використовуваних технологій.

Принципи медійно-інформаційної грамотності від ЮНЕСКО:

Принцип 1. Інформація, комунікація, бібліотеки, медіа, технології, інтернет мають використовуватися суспільством критично. Вони рівні за статусом, і жодне з цих джерел не варто вважати більш значущим, ніж інші.

Принцип 2. Кожен громадянин є творцем інформації/знань. Кожен має право на доступ до інформації/знань та право на самовираження. Медійна та інформаційна грамотність має

бути для всіх - і для чоловіків, і для жінок, - і тісно пов'язана з правами людини.

Принцип 3. Інформація, знання та повідомлення не завжди є нейтральними, незалежними чи неупередженими. Будь-яка концептуалізація, використання і застосування МІП повинна зробити це твердження прозорим і зрозумілим для всіх громадян.

Принцип 4. Кожен громадянин хоче отримувати і розуміти нову інформацію, знання і повідомлення та мати можливість на спілкування з іншими, навіть якщо він не висловлює це прагнення. Їх права на це ніколи не мають порушуватися.

Принцип 5. Медійна та інформаційна грамотність не набувається одномоментно. Це постійний та динамічний досвід і процес. Його можна вважати завершеним, якщо він включає в себе знання, вміння та установки щодо використання, створення та передачі інформації, щодо медіа та технологічного контенту.

<http://medialiteracy.org.ua/> - портал з медіаосвіти та медіа грамотності. Вчителю, викладачу, медіаспоживачу, бібліотекарю (презентації, відеоматеріали, публікації, програми уроків).

<https://ms.detector.media/> - українське інтернет-видання про медіа. Матеріали сайту допоможуть відрізнити якісну та правдиву інформацію, виявляти маніпулятивні спроби впливу на громадську думку та не піддаватись їм, довідатись про інформаційні права та можливості їх використати.

<http://mediadriver.online/> - Он-лайн посібник для підлітків «**Медіадрайвер**». Посібник розповідає не тільки про те, як виявляти фейки, маніпуляції та протистояти їм, а й знайомить зі світом медіа. Він містить не лише текстову інформацію, але й чимало інфографіки, відео та навіть мультики. Також присутній ігровий елемент у вигляді тестів, проходження яких дозволяє отримати «Посвідчення медіадрайвера» — водія, який добре орієнтується у складних лабіринтах світу медіа.

<http://www.aup.com.ua/category/library/> - Бібліотека масової комунікації та медіа грамотності від Академії Української Преси.

https://courses.prometheus.org.ua/courses/UQx/THINK101/2016_T2/about - Наука повсякденного мислення

<https://video.detector.media/special-projects/novynna-gramotnist-i22> - он-лайн курс «**Новинна грамотність**» від «Детектор медіа». Просвітницький проект спрямований на поширення медіаграмотності серед населення, розрахований на широке коло користувачів: від студентів і викладачів профільних факультетів до всіх, кому цікава тема медіа. Курс складається із десяти модулів, в яких експерти розкривають широке коло питань: як створюються новини, які існують професійні стандарти, етичні дилеми, в який спосіб можуть маніпулювати медіа суспільною думкою через новини, хто є основними медіавласниками в Україні, та як соцмережі міняють сприйняття новин.

http://irex.mocotms.com/ml_web/story_html5.html - Дистанційний навчальний курс «**Медіаграмотність для громадян**». Навчальна програма розрахована на дорослу аудиторію та знайомить громадян із найбільш

розповсюдженими видами маніпуляцій і пропаганди, а також надає базові інструменти перевірки інформації та критичного мислення.

<http://www.aup.com.ua/Game/index.html> -

Он-лайн гра «Медіазнайко». Гра розрахована на дітей шкільного віку та дає можливість в цікавій ігровій формі дізнатися якомога більше про інформаційне (медійне) поле та стати медіазнайком.

<https://irex.mocotms.com/> - он-лайн ігри **«Медіаграмотна місія»**, **«Медіаграмотність для громадян»**. Проект дає можливість дорослим перевірити свої знання та навички з медіаграмотності та критичного мислення, а також покращити їх в ігровій формі.

<https://media.am/literatus/#uk> – **Медіаосвітня он-лайн гра «Пригоди Літератуса»**, яку створив Центр медіаіціатив (Вірменія), а українську версію — Академія української преси. Допоможіть Літератусу пройти його шлях: читайте оповідання і знаходьте предмети. Наприкінці гри дізнаєшся, чи компетентний ти медіаспоживач?!

http://mip.gov.ua/files/pdf/antifake_ua_web.pdf - Видання **«Як розпізнати фейк?»** від Міністерства інформаційної політики України. Брошура містить базові правила особистої інформаційної гігієни, що дозволять пересічному громадянину убезпечити себе від фейків і дезінформації.

https://issuu.com/pictoric.ua/docs/book_media - Видання **«Довіряй, але перевіряй. Медіаграмотність в українському суспільстві»** від клубу ілюстраторів Pictoric.

У виданні ілюстрації з медіаграмотності поєднані з текстами журналістів, фахові висловлювання яких розкривають теми цензури, пропаганди, свободи слова, фейкових новин, інформаційної війни, критичного аналізу медіа-повідомлень, зв'язку влади із медіа, соціальних мереж і суспільного телебачення.

<http://mediaosvita.org.ua/uk/> - **Медіапсихологія і медіаосвіта.** Дослідження соціально-психологічних аспектів масової комунікації та організації медіаосвіти молоді, формування у неї психологічної стійкості до соціально шкідливої інформації, готовності до ефективної взаємодії з інформаційним простором.

<http://www.prouinternet.in.ua/> - **Проект «Про Інтернет»** розповідає про будову електронного мозку мережевого простору. Ви дізнаєтесь про те, як отримати доступ до знань, знайти потрібну інформацію, критично оцінити контент, створити власний інтернет-проект, спілкуватися — і робити все це, дотримуючись простих правил безпеки.

<http://imi.org.ua> - **Інститут масової інформації.** Моніторинг журналістських стандартів. Медіа і психологія. Місія — сприяння становленню громадянського суспільства в Україні, шляхом розвитку якісної журналістики, медіаграмотності населення та доступу до публічної інформації.

<https://www.stopfake.org/uk/golovna/> - Сайт для перевірки фактів. Головна мета — верифікація (перевірка істинності, встановлення вірогідності) інформації,

посилення медіаграмотності аудиторії і боротьба за чітке розмежування між журналістикою фактів і пропагандою.

<https://medianavigator.org/> - освітній проєкт для тих, хто хоче підняти свій рівень медіа грамотності та допоїти в цьому іншим.

http://pclub.dn.ua/wp-content/uploads/2016/09/Zbirnyk_robit_z_media_gramotnosti.pdf - Збірник інноваційно-методичних робіт з медіа грамотності.

http://library.ippro.com.ua/attachments/article/414/Нова_грамотність_у_цифровому_столітті.pdf - Нова грамотність у цифровому столітті// Матеріали обласної науково-практичної інтернет-конференції. / Автор-упорядник Ю. М. Зоря. – Черкаси: ЧОПООП, 2016. – 107 с.

<https://library.mk.ua/wp-content/uploads/2015/12/theses.pdf>
Від медіа грамотності до медіакультури: стратегії, проблеми, перспективи: тези доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції. – Миколаїв: ОІППО, 2016. – 124 с.

https://interlink.academy/wp/wp-content/uploads/2017/12/Mediactive_Dan-Gillmor_Ukrainian.pdf - Гіллмор Д. Mediactive / Ден Гіллмор . – Запоріжжя: Interlink Academy for International Dialog and Journalism, Institute for Society and Communication, 2017. – 213 с.

http://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/dissertations/K08.051.19/dissertation_5b9e2dfa48400.pdf - Осюхіна М.О. Медіа- та

інформаційна грамотність як складова сучасних інформаційно-комунікаційних обмінів.

http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/komp_2014_7_4.pdf - Іванов С.А. Медійна й інформаційна грамотність як сукупність базових технологій у системі безперервної освіти.

http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/npkpnuibok_2015_4_59.pdf - Мостіпан О.П. Інформаційна грамотність особистості: шляхи підготовки компетентного користувача.

http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/8814/Ivaniichuk%20APP_58-23.pdf?sequence=1&isAllowed=y - Іванійчук Т. Ю. Інформаційна грамотність користувача бібліотечних послуг та компетентності бібліотечних працівників: взаємозв'язки та взаємовпливи

<http://www.etnolog.org.ua/pdf/stories/pidruchnyky/2016/voloshenuk-2.pdf> - Медіаграмотність та критичне мислення на уроках суспільствознавства: посібник для вчителя.

<http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/1011/1/14.pdf>- Коропатник М. М. Медійна та інформаційна грамотність – одна із важливих компетентностей, які має формувати нова українська школа: виклики інформаційного суспільства.

<http://mediaosvita.org.ua/book/vikovi-osoblyvosti-vzayemodiyi-dytyny/> - Вознесенська О.Л. Вікові особливості взаємодії дитини з медіа в родинному контексті.

http://www.aup.com.ua/uploads/Pochatkova_school_2018.pdf
Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі: посібник для вчителя / Бакка Т., Голощапова В., Дегтярьова Г., Євтушенко Р., Іванова І., Крамаровська С., Мелещенко Т, Шкребець О. / За редакцією Волошенюк О., Дегтярьової Г., Іванова В. - К. : ЦВП, АУП, 2017 - 197 с.

http://eprints.zu.edu.ua/11273/1/початкова_школа.pdf - Іць С.В. Використання медіаосвітніх ігор для формування медіаосвітньої компетентності учнів початкової школи.

<http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2014/36/37.pdf> - О.М.Кутик Інформаційно-медійна грамотність як складова професійної компетентності вчителя.

http://mediaschool2.blogspot.com/p/blog-page_17.html - Шкільний медіа комплекс (на допомогу медіапедагогу)

<https://dspace.vnmu.edu.ua/handle/123456789/3927> - Бондарчук Я. С. Медійна грамотність в освіті та науці: діалог бібліотекаря і користувача.

<http://lgdc.org.ua/sites/default/files/library/mediagramotnist.pdf>
Медіаграмотність: як частина комунікаційного плану ОТГ.

<https://www.youtube.com/watch?v=GIn4GXkqKps>
<https://www.youtube.com/watch?v=IeBmvFMfYWw>
<https://www.youtube.com/watch?v=BvUCaA-qnV0>
<https://www.youtube.com/watch?v=vtaTeWzy6tQ>

84331, Україна,
м. Краматорськ,
вул. М. Приймаченко, 16
<http://lib-krm.org>
e-mail: library@krm.net.ua
тел. (06264)7-14-04, 5-20-46, 3-71-43

